# De student schrijft een opiniestuk rond zijn visie m.b.t. duurzaamheid

Geïntegreerd werken 1: Big Idea

Simon Ardui, An Conings, Stefan Haesen

2025 - 2026

# Inhoudsopgave


**1. INLEIDING 3**

**2. SCHRIJFHULPMIDDELEN VOOR OPINIESTUK 4**

2.1. Doelstellingen 4

2.2. Opdracht 4

2.3. Leerinhoud 5

**3. INSTRUCTIES ROND HET SELECTEREN VAN BETROUWBARE BRONNEN 7**

3.1. CRAAP-test 7

3.2. CRAAP test voor jouw opiniestuk 8

**4. EVALUATIE 9**

4.1. Formatief 9

4.2. Summatief 10

# 1. Inleiding

Binnen het project SDG-Teacher werd sterk ingezet op het ontwikkelen van kritische en toekomstgerichte duurzaamheidscompetenties bij leraren in opleiding. Het schrijven van een opiniestuk vormt hierbij een belangrijke activiteit omdat studenten worden uitgedaagd om een eigen standpunt in te nemen over een duurzaamheidsvraagstuk en dit te onderbouwen met wetenschappelijke inzichten, maatschappelijke argumenten en verschillende perspectieven. Op die manier ondersteunen ze de doelstelling van het project om toekomstige leerkrachten op te leiden tot competente SDG-Teachers die duurzaamheid op een kwaliteitsvolle manier kunnen integreren in hun onderwijspraktijk.

Ter ondersteuning van deze opdracht werden diverse materialen ontwikkeld. Deze materialen begeleiden studenten bij het analyseren van duurzaamheidsvraagstukken, het kritisch evalueren van informatiebronnen, het opbouwen van een onderbouwde argumentatie en het formuleren van een overtuigend standpunt. Daarnaast stimuleren ze studenten om na te denken over de maatschappelijke, economische, ecologische en ethische dimensies van complexe duurzaamheidsuitdagingen.

In dit document zijn volgende inhouden opgenomen:

1. Schrijfhulpmiddelen voor opiniestuk (2 Schrijfhulpmiddelen voor opiniestuk)
2. Instructies rond het selecteren van betrouwbare bronnen (3 Instructies rond het selecteren van betrouwbare bronnen)
3. Evaluatie met o.a. een rubric om opiniestuk te beoordelen (4 Evaluatie)

# 2. Schrijfhulpmiddelen voor opiniestuk

## 2.1. Doelstellingen

Onder begeleiding kan de student zijn visie met betrekking tot SDG 13 schriftelijk verwoorden.

## 2.2. Opdracht

Een goede leerkracht moet niet alleen vlot en correct kunnen schrijven in verschillende genres: informerend, persuasief en diverterend. Aangezien elke leerkracht volgens het Departement Onderwijs van de Vlaamse overheid een taalleerkracht moet zijn, moet elke leerkracht ook in staat zijn om inhoudelijke, argumentatieve, talige, stilistische en genrespecifieke fouten in teksten te detecteren en te verbeteren. Vandaar deze oefening in het schrijven van een persuasieve tekst, meer bepaald een opiniestuk, gekoppeld aan een revisie- en correctietaak.

De student kan:

- De kenmerken van persuasieve teksten toepassen in een concreet opiniestuk.
- Verschillende soorten fouten detecteren: inhoudelijke en argumentatieve fouten, taal-en spelfouten, stijlfouten en andere fouten gelinkt aan het genre van het opiniestuk.
- Suggesties doen ter verbetering van gereviseerde teksten.

### Stap 1

**Schrijf een opiniestuk volgens de regels van de kunst** (cf. PowerPoint Schrijfvaardigheid en communicatieve genres).

- Onderwerp: ‘klimaat en duurzaamheid
- Lengte: minstens 400, maximum 500 woorden
- Genrekenmerken: argumentatie (standpunt + argumenten), meningen en/of emoties, evaluatief taalgebruik, retorische technieken, …
- Verzorg je taalgebruik: grammatica + spelling

### Stap 2

**Reviseer en corrigeer 2 x 2 teksten van medestudenten via vergelijking in Comproved.**

- Ga tussen 09/03/2026 en 18/03/2026 naar Comproved in de Canvascursus van *Communicatieve en digitale vaardigheden 1* en voer 2 vergelijkingen uit, zoals aangeboden door het programma Comproved.
- Lees en bestudeer dus 2 teksten van medestudenten; en geef feedback over sterktes en zwaktes, m.a.w. reviseer en corrigeer! Je krijgt 2 vergelijkingen, dus je leest en beoordeelt 4 teksten van medestudenten.
- Focus op de evaluatiecriteria (die geïnspireerd zijn op de foutcodes van *KATERN Schrijf*, zie document in Canvas):
    - Inhoud
    - Structuur

- Woordgebruik
- Zinsbouw
- Spelling
- Lay-out

## 2.3. Leerinhoud

### OPINIESTUK ALS PERSUASIEF GENRE

Een opiniestuk is een tekst waarin een auteur een standpunt inneemt over een actueel onderwerp en de lezer probeert te overtuigen van zijn of haar visie. Het behoort tot de persuasieve genres: teksten die niet alleen informeren, maar ook willen overtuigen. Daarbij worden feiten, argumenten en persoonlijke inzichten gecombineerd om een beargumenteerde mening naar voren te brengen.

Kenmerkend voor een opiniestuk is dat het vaak inspeelt op een maatschappelijk debat of een gebeurtenis uit de actualiteit. De auteur formuleert een duidelijk standpunt en ondersteunt dit met argumenten, voorbeelden en redeneringen. Vaak worden ook tegenargumenten besproken en weerlegd om de overtuigingskracht van de tekst te versterken.

Naast een logische argumentatie speelt ook de schrijfstijl een belangrijke rol. Opiniestukken bevatten vaak persoonlijke ervaringen, indrukken en gevoelens. Auteurs maken regelmatig gebruik van evaluatief taalgebruik en retorische middelen zoals humor, ironie, provocatie of satire om hun boodschap kracht bij te zetten en de aandacht van de lezer vast te houden.

Een sterk opiniestuk bevat minstens drie essentiële elementen: een duidelijk standpunt, één of meerdere argumenten die dit standpunt ondersteunen en een overtuigende redenering die beide met elkaar verbindt. Door deze elementen zorgvuldig uit te werken kan de auteur de lezer aanzetten tot nadenken en overtuigen van zijn of haar visie op het onderwerp.

Bekijk volgende video's:

- Een tweet van 500 woorden: het opiniestuk
- Klimaatles: Waarom geloof je me niet? Ik zal het je eens vertellen

En voeren hier volgende opdracht bij uit:

1. Lees de kenmerken over het **persuasieve genre** op dia 7. Kies uit volgende mogelijkheden:
    - **Bekijk de klimaatles** over het opiniestuk en beantwoord de vraag.
        - I.f.v. de individuele portfoliotaak zijn vooral dia's 7, 8 en 10 nuttig.
    - **Lees hoofdstuk 9** over het opiniestuk en beantwoord de vraag.
        - Het kleine klimaatboek - Gompel&SvacinaLinks to an external site.
        - I.f.v. de individuele portfoliotaak zijn vooral pagina's 130 t.e.m. 137.
2. **Succesvol argumenteren** is belangrijk voor een goed opiniestuk. Kies uit volgende mogelijkheden:
    - **Bekijk de klimaatles** over argumenteren en beantwoord de vraag.

- I.f.v. de individuele portfoliotaak zijn minuten 29.00 tot 39.00 nuttig.

- **Lees hoofdstuk 8** over het opiniestuk en beantwoord de vraag.
  - Het kleine klimaatboek - Gompel&SvacinaLinks to an external site.
  - I.f.v. de individuele portfoliotaak zijn vooral pagina's 118 t.e.m. 122.

3. Elke student voegt zijn antwoord op de vraag 'Welke aandachtspunten voor een goed opiniestuk neem je mee?' toe in deze discussie op het leerplatform op Canvas.

➢ Om te controleren of je betoog steek houdt, vragen we om in deze opdracht je argumentatie te onderbouwen met **bronvermelding in de tekst**.

➢ Bronvermelding in informerende teksten: puntje 1.5 in deze presentatie.

Vervolgens werken studenten een onderbouwde argumentatie (pro en contra) uit voor een zelf gekozen standpunt in een Word-document volgens dit schema:

| **Standpunt** | |
|---|---|
| Pro:<br>1. Argument, feit, cijfer (bron)<br>2. Argument, feit, cijfer (bron)<br>3. Argument, feit, cijfer (bron)<br>4. Argument, feit, cijfer (bron) | Contra:<br>1. Argument, feit, cijfer (bron)<br>2. Argument, feit, cijfer (bron)<br>3. Argument, feit, cijfer (bron)<br>4. Argument, feit, cijfer (bron) |

Tot slot schrijf je het opiniestuk volledig uit.

# 3. Instructies rond het selecteren van betrouwbare bronnen

## 3.1. CRAAP-test

De CRAAP-test helpt studenten om de kwaliteit en betrouwbaarheid van bronnen te beoordelen. CRAAP staat voor Currency, Relevance, Authority, Accuracy en Purpose.

#### 1. CURRENCY (ACTUALITEIT)

Wanneer is de informatie gepubliceerd of bijgewerkt?

Is de informatie nog actueel voor jouw onderwerp?

Werken de links nog?

#### 2. RELEVANCE (RELEVANTIE)

Sluit de informatie aan bij jouw onderzoeksvraag?

Is het niveau geschikt (niet te simpel of te complex)?

Is het publiek waarvoor de bron bedoeld is duidelijk?

#### 3. AUTHORITY (AUTORITEIT)

Wie is de auteur of organisatie?

Wat zijn de kwalificaties van de auteur?

Is de bron gepubliceerd door een betrouwbare uitgever of instelling?

#### 4. ACCURACY (NAUWKEURIGHEID)

Is de informatie onderbouwd met bewijs of bronnen?

Zijn er spelling- of taalfouten?

Komt de informatie overeen met andere betrouwbare bronnen?

#### 5. PURPOSE (DOEL)

Wat is het doel van de bron (informeren, overtuigen, verkopen)?

Is de informatie objectief of subjectief?

Zijn er verborgen belangen of advertenties zichtbaar?

## 3.2. CRAAP test voor jouw opiniestuk

Vul volgende tabel in voor de bronnen van jouw opiniestuk

| **Bron** | Actueel? | Relevantie? | Autoriteit? | Accuraat/Juist? | Doel? |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |

# 4. Evaluatie

## 4.1. Formatief

- 1X beoordeling door docent
- Beoordeling door medestudenten via peer-review. Ze maken gebruik van KATERN foutcodes.

DE FOUTCODES

**DE 35 MEEST GEBRUIKTE**

**Als je er enkele verbetersessies hebt opzitten met de light-versie van 20 basiscodes, dan is het misschien tijd om je aan meer te wagen. Met de volgende 35 codes geef je feedback op 90% van de problemen. De overige 10% pak je aan met de codes uit de volledige lijst.**

Maar je kan ook je eigen lijst opstellen. Neem de uitgebreide verklaringenlijst voor de cursisten rustig door en maak voor jezelf een compactere selectie, met fouten die jij vaak tegenkomt, op maat van jouw cursisten. In de lijst hieronder vind je alvast onze 35 favorieten.

De theorie bij deze fouten komt uitgebreid aan bod in de KATERN schrijfcursus (die je met een betalende licentie voor je cursisten mag kopiëren). KATERN biedt ook motiverende en leerrijke oefeningen aan voor alle fouten op spelling-, woord-, en heel wat fouten op zinsniveau.

**inhoud**
Ibron - bronvermelding (geen of fout)
Ionju - onjuist (wat je zeg klopt niet)
Iplag - plagiaat
Ische - te schematisch (notitiestijl, puntjes)
Itoel - licht toe (onduidelijk of opmerkelijk)

**zin**
Zafba - zinsafbakening (verkeerd)
Zelli - elliptische zin (ontbrekende woorden)
Zfor - formulering (niet goed)
Zher - zinsherhaling (altijd zelfde zinspatroon)
Zlang - te lange zin
Zpas - passivitis
Zsam - verkeerde samentrekking
Zsign - gebruik (juiste) signaalwoorden
Ztang - tangconstructie
Ztijd - foute werkwoordtijd
Zwov - verkeerde woordvolgorde

**lay-out**
Lreg - geen nieuwe regel
Lspa - verkeerd spatiegebruik
Luni - zorg voor een uniforme lay-out

**alinea**
Ageen - geen alineaopbouw in tekst
Ahuts - hutspotalinea (warrig)
Aims - geen inleiding of slot

**woord**
WAN - geen AN / standaardtaal
Warch - archaïsme
Wcont - contaminatie
Wdub - dubbelop (pleonasme/tautologie)
Wher - woordherhaling (varieer)
Winc - getals- of geslachtsincongruentie
Wkeu - woordkeuze is niet goed
Wvag - vage verwijzing

**spelling**
Saan - aaneen of niet?
Shoof - hoofdletter of niet?
Sint - interpunctiefout
Swoor - het woord is fout gespeld
Sww - werkwoordspelling

## 4.2. Summatief

| **1. Inhoud en argumentatie** | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **Criterium** | **Uitstekend** | **Goed** | **Voldoende** | **Onvoldoende** |
| **Standpunt** | Duidelijk en overtuigend standpunt, consistent door de hele tekst | Duidelijk standpunt, grotendeels consistent | Standpunt aanwezig, maar niet altijd duidelijk | Onduidelijk of ontbrekend standpunt |
| **Argumenten (pro)** | Sterke, relevante argumenten die het standpunt ondersteunen | Goede argumenten, meestal relevant | Enkele relevante argumenten, maar niet altijd sterk | Zwakke of irrelevante argumenten |
| **Tegenargumenten (contra)** | Anticipeert op en weerlegt effectief tegenargumenten | Behandelt enkele tegenargumenten | Minimale aandacht voor tegenargumenten | Geen aandacht voor tegenargumenten |
| **Brongebruik** | Uitstekend gebruik van betrouwbare bronnen ter ondersteuning | Goed gebruik van bronnen | Beperkt brongebruik | Geen of onbetrouwbare bronnen |
| **2. Structuur en opbouw** | | | | |
| **Criterium** | **Uitstekend** | **Goed** | **Voldoende** | **Onvoldoende** |
| Inleiding | Pakkende opening, duidelijke these | Goede opening, these aanwezig | Basis opening, these niet helder | Zwakke opening, geen duidelijke these |
| Alinea-opbouw | Logische opbouw, sterke verbanden tussen alinea's | Goede opbouw, duidelijke verbanden | Basis opbouw, enkele verbanden onduidelijk | Onlogische opbouw, geen duidelijke verbanden |
| Besluit | Krachtige samenvatting, overtuigende afsluiting | Goede samenvatting en afsluiting | Basis conclusie, niet geheel overtuigend | Zwakke of ontbrekende conclusie |
| **3. Taalgebruik en stijl** | | | | |
| **Criterium** | **Uitstekend** | **Goed** | **Voldoende** | **Onvoldoende** |
| Woordkeuze | Rijke en gevarieerde woordenschat, perfect passend bij het onderwerp | Goede woordenschat, passend bij het onderwerp | Basis woordenschat, soms niet passend | Beperkte woordenschat, vaak niet passend |
| Zinsbouw | Gevarieerde en correcte zinsbouw | Grotendeels correcte zinsbouw | Enkele fouten in zinsbouw | Veel fouten in zinsbouw |
| Spelling en grammatica | Foutloos | Enkele kleine fouten | Meerdere fouten, maar leesbaar | Vele fouten hinderen de leesbaarheid |
| Stijl | Overtuigende, boeiende schrijfstijl | Goede, consistente stijl | Acceptabele stijl, soms niet overtuigend | Zwakke of inconsistente stijl |